

Imię i nazwisko .....

Klasa ..... Grupa A

**1. Napisz, jakie kompetencje posiadali hrabiowie w państwie Franków.**

.....

.....

**2. Wyjaśnij pojęcia.**

sakra królewska – .....

synod – .....

cześćnik – .....

**3. Dopisz wydarzenia do podanych dat.**

496 r. – .....

800 r. – .....

**4. Ustal, czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Wpisz do tabeli litery P lub F.**

|                                                                                                     |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| W państwie Karola Wielkiego nie było stałej stolicy.                                                |  |
| Państwo Karola Wielkiego obejmowało terytoria dzisiejszych państw: Francji, Niemiec, Czech, Belgii. |  |
| Żywot Karola Wielkiego został spisany przez Einharda.                                               |  |
| Tytuł cesarski Karola Wielkiego nigdy nie został uznany w Bizancjum.                                |  |

**5. Napisz, jakie było znaczenie renesansu karolińskiego w aspekcie politycznym.**

.....

.....

**6. Wyjaśnij na podstawie tekstu źródłowego, jak Karol Wielki pojmował współistnienie monarchii i Kościoła. Nie cytuj.**

List Karola Wielkiego do papieża Leona III z 796 r.

*Naszym zadaniem jest z pomocą Boga św. Kościół Chrystusa na zewnątrz bronić orężem przeciwko napadowi pogan i spustoszeniu niewiernych, a [od] wewnątrz wzmocnić go przez uznanie katolickiej wiary. Wasze zadanie, Ojczyści Święty, polega na wspieraniu naszej służby wojennej ze wzniesionymi do Boga [...] rękoma, aby lud chrześcijański, dzięki Waszym modłom, przez Boga prowadzony i wyposażony, zawsze i wszędzie uzyskiwał zwycięstwo nad wrogami w Jego imieniu.*

Wiek V–XV w źródłach. Wybór tekstów źródłowych..., Warszawa 1997, s. 69.

.....

.....

.....

.....

Imię i nazwisko .....

Klasa ..... Grupa B

**1. Napisz, jakie kompetencje posiadali margrabiowie w państwie Franków.**

.....

.....

**2. Wyjaśnij pojęcia.**

kapitularz – .....

wiec – .....

palatyn – .....

**3. Dopisz wydarzenia do podanych dat.**

756 r. – .....

814 r. – .....

**4. Ustal, czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Wpisz do tabeli litery P lub F.**

|                                                                                                          |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Państwo Karola Wielkiego obejmowało terytoria dzisiejszych państw: południowych Włoch, Węgier, Holandii. |  |
| Karol Wielki został koronowany na cesarza rzymskiego w 800 r.                                            |  |
| Nowym typem pisma była tzw. majuskuła karolińska.                                                        |  |
| Założycielem dynastii Karolingów był Pepin Krótki.                                                       |  |

**5. Napisz, jakie było znaczenie renesansu karolińskiego w aspekcie społecznym.**

.....

.....

**6. Na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnij, jakim człowiekiem był Karol Wielki. Nie cytuj.**

Życie Karola Wielkiego według jego biografa Einharda, IX w.

*Wiele rzeczy podjął dla ozdoby i pożytku państwa: jedne tylko zaczął, inne doprowadził do końca. Na pierwszym miejscu należy wymienić bazylikę Świętej Bogurodzicy w Akwizgranie [...]. Wymowę miał obfitą i bogatą, mógł najdokładniej wyrazić wszystko, co chciał. Nie poprzestając na języku ojczystym, starał się wyuczyć i obcych. Z tych łacinę znał tak dobrze, że posługiwał się nią na równi z językiem ojczystym; po grecku lepiej rozumiał, niż mówił. [...] Szlachetną wiedzę [sztuki wyzwolone] gorliwie uprawiał, uczonych miał w wysokim poszanowaniu i otaczał ich wielkimi honorami. Gramatyki uczył się u starego Piotra z Pizy, diakona, w innych naukach jego mistrzem był [Alkuin], również diakon, pochodzenia saksońskiego, z Brytanii, człowiek wszechstronnej wiedzy; u niego uczył się retoryki i dialektyki, głównie zaś astronomii, której najwięcej czasu i trudu poświęcił. Uczył się sztuki liczenia i z niezwykłą pilnością i ciekawością badał bieg gwiazd.*

T. Mosiek, *Historia. Starożytność i średniowiecze*, Poznań 2001, s. 18.

.....

.....

.....

.....

**19. Państwa barbarzyńskie i monarchia Karola Wielkiego**  
**Zakres rozszerzony. Model odpowiedzi\***

| Nr zadania   | Grupa A                                                                                                                                                                                                                                                                  | Grupa B                                                                                                                                                                               | Punktacja     |
|--------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| 1.           | zarządzanie hrabstwami, tj. okręgami wewnątrz kraju, władza administracyjna, sądownicza, porządkowa i skarbową, w razie wojny dostarczali rekrutów                                                                                                                       | zarządzanie marchiami, czyli okręgami przygranicznymi, prawo do samodzielnego prowadzenia wojen z sąsiadującymi plemionami, władza administracyjna, sądownicza, porządkowa i skarbową | 1 pkt         |
| 2.           | sakra królewska – namaszczenie władcy świętym olejem w czasie koronacji przez dostojnika kościelnego / boski charakter władzy                                                                                                                                            | kapitularz – zbiór ustaw, czyli spisane decyzje władcy                                                                                                                                | 1 pkt         |
|              | synod – zjazd duchowieństwa z terenu danego kraju zwołany w celu omówienia nauk Kościoła i jego działalności                                                                                                                                                             | wiecz – ogólnokrajowy zjazd dostojników, na którym ogłaszano edykty królewskie                                                                                                        | 1 pkt         |
|              | częśnik – jeden z urzędników dworskich, miał nadzór nad piwnicami i winnicami królewskimi                                                                                                                                                                                | palatyn – jeden z urzędników centralnych, zarządzał dworem, miał uprawnienia sądownicze                                                                                               | 1 pkt         |
| 3.           | 496 r. – chrzest Chlodwiga / Franków                                                                                                                                                                                                                                     | 756 r. – utworzenie Państwa Kościelnego przez Pepina Krótkiego                                                                                                                        | 1 pkt         |
|              | 800 r. – koronacja cesarska Karola Wielkiego                                                                                                                                                                                                                             | 814 r. – śmierć Karola Wielkiego                                                                                                                                                      | 1 pkt         |
| 4.           | P                                                                                                                                                                                                                                                                        | F                                                                                                                                                                                     | 1 pkt         |
|              | F                                                                                                                                                                                                                                                                        | P                                                                                                                                                                                     | 1 pkt         |
|              | P                                                                                                                                                                                                                                                                        | F                                                                                                                                                                                     | 1 pkt         |
|              | F                                                                                                                                                                                                                                                                        | P                                                                                                                                                                                     | 1 pkt         |
| 5.           | upowszechnienie się łaciny wśród elit – wkrótce język dyplomacji i Kościoła; ścisły związek władzy i uczonych; koncepcja uniwersalizmu karolińskiego punktem odniesienia dla ruchów zjednoczeniowych w średniowiecznej Europie; Karol Wielki – wzorem dla innych władców | rozwój szkolnictwa – wzrost poziomu nauczania; zachowanie ciągłości z kulturą antyczną; zahamowanie barbaryzacji państwa                                                              | 1 pkt         |
| 6.           | Karol rozumiał konieczność współistnienia i wzajemnego wspierania się władzy i Kościoła – władca miał bronić Kościoła przed wrogami zewnętrznymi i umacniać go w swoim państwie, Kościół miał modlitwą wspierać władcę w jego działaniach.                               | Karol był człowiekiem wszechstronnie wykształconym i szanującym uczonych. Cenił sztukę i dbał o swoje państwo, chociaż nie wszystkie zamierzenia udawało mu się zrealizować.          | 1 pkt         |
| <b>RAZEM</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                       | <b>12 pkt</b> |

\* Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.